Η ενορία ως επί το αυτό ευχαριστιακή σύναξις των Χριστιανών ενός τόπου (Αρχ. Γεώργιος Καψάνης Γρηγοριάτης)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 9 Σεπτεμβρίου, 2014

Στην ενορία δεν συνάγονται Χριστιανοί από διάφορα μέρη αλλά από τον συγκεκριμένο χώρο και τόπο, που περιβάλλει τον ενοριακό Ναό. Στην ενορία τους οι Χριστιανοί ενός τόπου εκκλησιοποιούνται. Ενώνονται πνευματικά, αδελφώνονται, ώστε στις καθημερινές τους σχέσεις να ζουν ως αδελφοί εν Χριστώ και μέλη της Εκκλησίας.

Στην καθημερινή ζωή άλλωστε δημιουργούνται μεταξύ των ανθρώπων που κατοικούν σε μια γειτονιά, περιοχή, συνοικία, προβλήματα επικοινωνίας, εχθρότητες, ανταγωνισμοί, ψυχρότητες, απόσταση και δυσκολία κοινωνίας. Στον Ναό της ενορίας κατά τις εκκλησιαστικές συνάξεις ο κάθε ένας μπορεί να ξαναδή τον συντοπίτη και συνενορίτη του Χριστιανό, ως εν Χριστώ αδελφό, να ξαναπούν καλημέρα, να ζεσταθούν οι καρδιές. Αυτός είναι ο λόγος που στην ενορία πρέπει να συνάγωνται όχι Χριστιανοί από διαφορετικά μέρη αλλά από τη γειτονιά που συζούν καθημερινά. Η Χριστιανική αγάπη είναι αγάπη όχι του αγνώστου και αφηρημένου ανθρώπου, αλλά αγάπη του πλησίον. Πλησίον δε είναι οι συγγενείς μας, οι γείτονες μας, οι συνάνθρωποι με τους οποίους συναναστρεφόμεθα στην καθημερινή μας ζωή. Με αυτούς τους συνανθρώπους πρέπει να αδελφωθούμε την Κυριακή στην θεία Λειτουργία για να μπορέσουμε όλη την εβδομάδα να τους βλέπουμε και να τους αισθανώμαστε όχι ως εχθρούς, ανταγωνιστάς, αντικείμενα εκμετάλλευσης, σκεύη ηδονής, νούμερα, άλλα ως εικόνες του Θεού και μέλη του ιδίου μας σώματος. Να μπορούμε να συγχαίρουμε με αυτούς, όταν χαίρουν, και να κλαίουμε με αυτούς όταν κλαίουν.

Ο γιγαντισμός των σημερινών ενοριών τών μεγαλουπόλεων με τον μετακινούμενο πληθυσμό κάνει πολύ δύσκολη την λειτουργία των μεγάλων ενοριών με αυτό το πνεύμα.

Οι ενορίες στα χωριά, τις κωμοπόλεις, μικρές επαρχιακές πόλεις και μη πολυάνθρωπες συνοικίες, μπορούν να λειτουργούν ακόμη ως πνευματικές οικογένειες των Χριστιανών ενός τόπου, όταν βέβαια κατευθύνωνται και ποιμαίνωνται προς την κατεύθυνσι αυτή από άξιους ποιμένας.

Ένα σοβαρό πρόβλημα για την σύγχρονο ποιμαντική είναι πώς οι μεγάλες ενορίες θα λειτουργούν έτσι, ώστε να μη χάνεται η αίσθησι της κοινωνίας των προσώπων εν Χριστώ. Υπάρχουν κάποιοι πρακτικοί τρόποι που μπορούν να συντελέσουν στον σκοπό αυτό. Κάθε Ιερεύς (από τους πολλούς που ιερατεύουν στις μεγάλες ενορίες) μπορεί να αναλάβη ένα τομέα (μία γειτονιά) της ενορίας. Να γνωρίση προσωπικά τους Εκκλησιαζομένους τουλάχιστον Χριστιανούς του τομέως του, να συγκεντρώνη τους βουλομένους εξ αυτών κατά διαστήματα στον ενοριακό Ναό για την συμμετοχή σε κάποια ακολουθία ή μυστήριο (παράκλησι, Εσπερινό, ευχέλαιο), μετά το οποίο θα ακόλουθη κήρυγμα, πνευματική συζήτησις και αλληλογνωριμία τών Χριστιανών. Τους Χριστιανούς του τομέως του να επισκέπτεται κατ' οίκον, να τους αγιάζη με την τέλεσι του αγιασμού ή του ιερού ευχελαίου. Να τους παρηγορή στις δοκιμασίες τους. Να τους στηρίζη στον πνευματικό τους αγώνα, να τους εξομολογή (εάν είναι πνευματικός) και γενικά να είναι ο πνευματικός τους πατήρ.

Εάν στην ενορία υπάρχουν παρεκκλήσια, να χρησιμοποιηθούν για τη σύναξη των Χριστιανών του τομέως στον οποίο υπάρχει το παρεκκλήσιον. Έτσι μπορούν να βοηθήσουν την ενορία και τα παρεκκλήσια Ιδρυμάτων, Ι. Μονών, κοιμητηρίων, προσκυνημάτων, αδελφοτήτων.

Στην αρχαία Εκκλησία τα όρια της επισκοπής συνέπιπταν με τα όρια της σημερινής ενορίας. Στην ευχαριστιακή σύναξη των Χριστιανών ενός τόπου προΐστατο πάντοτε ο Επίσκοπος πλαισιούμενος από τους πρεσβυτέρους. Πρακτικές ανάγκες επέβαλαν αργότερα τη διάσπασι της μιας επισκοποκεντρικής ευχαριστίας σε πολλές πρεσβυτεροκεντρικές ευχαριστίες, οι οποίες όμως δεν έχασαν την

αναφορά και εξάρτησί τους από τον Επίσκοπο, όπως φαίνεται σήμερα και από τη μνημόνευση του Επισκόπου κατά τη θεία Λειτουργία: "εν πρώτοις μνήσθητι Κύριε του Αρχιεπισκόπου ημών..." .

Σήμερα οι πολυάνθρωπες ενορίες είναι πάλι ανάγκη να διασπασθούν σε τομείς, υποενορίες, ώστε ο ενορίτης να μπορή να ποιμαίνεται. Να γνωρίζη τον πνευματικό του πατέρα και ο πνευματικός του πατέρας να τον γνωρίζη, "να καλή αυτούς κατ' όνομα" (Ιωάν. ι: 3), να βιώνη την εν αγάπη αποδοχή του προσώπου του από την εκκλησιαστική κοινότητα, να μην είναι ξένος και άγνωστος μεταξύ ξένων και αγνώστων.

Η λειτουργία της ενορίας ως κοινωνίας προσώπων εν Χριστώ είναι όρος αναντικατάστατος, για να βιώνεται Ορθόδοξα από τους πιστούς το Μυστήριο της Εκκλησίας. Ανταποκρίνεται ακόμη στην ανθρωπολογική ανάγκη για προσωπική κοινωνία των ανθρώπων προς υπέρβασι της μοναξιάς και του νοσηρού ατομικισμού.

Όταν η Εκκλησία δεν δίδη την δυνατότητα στα μέλη της να βιώσουν στις ενορίες την εν Χριστώ κοινωνία, τότε αυτά εκπίπτουν στην αδιαφορία, δεν ξεπερνούν τον εγωκεντρισμό και την φιλαυτία για να υψωθούν στην αγαπητική σχέσι με τον Θεό και τους ανθρώπους (φιλοθεΐα, φιλανθρωπία), δεν ωριμάζουν πνευματικά, δεν γίνονται συνειδητά μέλη της Εκκλησίας. Καταφεύγουν δε κάποτε σε αιρετικές ομάδες, στις οποίες καλλιεργούνται οι διαπροσωπικές σχέσεις, για να ζήσουν κάποιο υποκατάστατο της αληθινής και γνήσιας εκκλησιαστικής κοινωνίας, που δεν ένοιωσαν στις ενορίες τους. Ο καλλίτερος αντιαιρετικός αγών είναι να ξαναγίνουν οι ενορίες ζωντανές εκκλησιαστικές κοινότητες με αληθινές προσωπικές σχέσεις ποιμένων και ποιμαινομένων.

("Ενορία προς μία νέα ανακάλυψή της"
Εκδόσεις Ακρίτα. Σειρά: "Ορθόδοξη Μαρτυρία" Αρ. 37. Συλλογικός τόμος.)

(Πηγή ηλ. κειμένου: oodegr.com)

ΣΧΕΤΙΚΑ:

Η ενορία ως κέντρο της ευχαριστιακής συνάξεως (Αρχιμ. Βασίλειος Γοντικάκης, Προηγούμενος Ιεράς Μονής Ιβήρων Αγίου Όρους)

Ενορία - Σώμα Χριστού